

ESG-Beleid Bpf HiBiN

Uitgangspunten en ambitie verantwoord beleggen

Versie	Datum	Door	Status	Omschrijving wijziging incl. aanleiding
1.0	17-01-2018	BVC	Voorlopig	
2.0	29-01-2018	Bestuur	Definitief	
3.0	23-03-2020	BVC	Concept	Algemene update, toevoegingen: <ul style="list-style-type: none"> • Bij investment cases ESG doelstellingen/wensen/restricties meenemen • Bij selectie wordt ESG alternatief meegenomen • Bij selectie: is dit partij die luistert naar onze engagement? • Bij monitoring wordt engaged richting beheerders (dat is anders dan richting bedrijf) • Resultaten Deelnemersonderzoek 2018 • Periodieke stelt het bestuur ESG stress scenario's vast , waaronder klimaatscenario's • Op Impact investing zijn er nog geen expliciete doelstellingen • ESG keuzes worden (jaarlijks) gekwantificeerd in risico-rendement op fund level. • Compliance met wet- en regelgeving, zoals de SRDII-richtlijn.
4.0	06-07-2020	Bestuur	Definitief	Vaststellen voorgestelde wijzigingen
5.0	05-03-2021	Bestuursbureau	Concept	<ul style="list-style-type: none"> • Vereisten vanuit het IMVB-convenant <ul style="list-style-type: none"> ○ Commitment OESO-richtlijnen en UNGP's; ○ Beschrijving ESG-due diligence stappen en verankering in de aanbesteding; ○ Toelichtende tekst op thematische aandachtsgebieden; ○ Informatie over activiteiten waar het fonds niet in zal beleggen; ○ Beschrijving stem- en engagementaanpak; ○ Uitgangspunt: streven naar langetermijn waardecreatie; • Uitkomsten deelnemersonderzoek 2021 • Beoordeling stem- en engagementbeleid wordt meegenomen in de monitoring en selectie van een vermogensbeheerder • Nog toe te voegen: SFDR-teksten
5.1	31-5-2021	Bestuursbureau	Concept	<ul style="list-style-type: none"> • SFDR-level 1 vereisten na aangepaste besluitvorming; • Verwerken besluitvorming (vooralsnog) geen aanvullende doelstellingen te formuleren op het gebied van impact beleggen. In de bijlage is opgenomen dat er geen concrete doelstelling voor green bonds is.
5.2	12-7-2021	Bestuur	Definitief	Vaststellen voorgestelde wijzigingen
6.1	26-9-2022	BVC	Concept	<ul style="list-style-type: none"> • Voor leesbaarheid uitwerkingen ten aanzien van IMVB-convenant en SFDR en de beschrijving van thema's naar de bijlage; • Wet- en regelgeving uit hoofdstuk 5 en volledig toegevoegd aan hoofdstuk 3 Algemene uitgangspunten. • Consistentie in terminologie >> MVB vervangen door ESG. • Algemene actualisatie. • Verwerken uitgangspunten n.a.v. onderzoek eerste helft 2022 o.b.v. uitgangspuntendocument S&V n.a.v. sessie op 9 mei 2022.
6.2	12-12-2022	Bestuur	Definitief	Vaststellen voorgestelde wijzigingen
6.3	19-1-2023	BVC	Concept	Verwerken aandachtspunten vanuit monitoring tool IMVB-convenant en bespreking met Northern Trust:

Versie	Datum	Door	Status	Omschrijving wijziging incl. aanleiding
6.4	13-02-2023	Bestuur	Definitief	<ul style="list-style-type: none"> • Extra toelichting uitvoering due-diligence stappen; • Frequentie rapportages; • Beschrijving omgang thema's. • Bijlage 11 met SFDR-informatie eruit gehaald en verwezen naar de beschikbare SFDR informatie in de precontractuele template en op de website en de SFDR verklaringen geactualiseerd. • Actualisatie van de ESG investment belief. • Tekstuele aanpassing landenbeleid.
				Vaststellen voorgestelde wijzigingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Visie, ambitie en drijfveren	5
3. Algemene uitgangspunten	6
3.1 Algemene uitgangspunten	6
3.2 Wet- en regelgeving	7
4. Deelnemersonderzoek	9
5. ESG-beleid	10
5.1. ESG-beleggingsbeleid	10
5.2. Doelstellingen	10
5.3. Thema's	11
6. Uitvoering ESG	13
6.1. Sturing	13
6.2. Vereisten vermogensbeheerders	14
6.3. Uitsluitingenbeleid	14
6.4. Insluiten	14
6.5. Stembeleid	14
6.6. Engagement	15
7. Monitoring en verantwoording	16
8. Bijlage overzicht ESG binnen huidige beleggingsportefeuille	17
9. Bijlage uitwerking due diligence proces	21
10. Bijlage uitgangspunten voting- en engagementbeleid	23
11. Bijlage samenvatting thema's Bpf HiBiN	24

1. *Inleiding*

Dit document beschrijft het ESG-beleid van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen (hierna: Bpf HiBiN of het fonds). Bpf HiBiN ziet het ontwikkelen van het ESG-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Daarom is dit een levend document, dat gedurende dit proces wordt aangepast.

In 2022 heeft Bpf HiBiN de uitgangspunten en het ambitieniveau voor het ESG-beleid herijkt. Het gewenste proces is om op basis van de uitgangspunten en het ambitieniveau eerst een ESG-beleid te definiëren om vervolgens te implementeren. Het beleid en de doelstellingen worden waar nodig doorlopend aangescherpt. Dit omdat de ontwikkelingen op het gebied van ESG hard gaan door bijvoorbeeld technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Gelijktijdig ontwikkelt ook de aanbiedersmarkt zich en komen er naar verwachting steeds meer en betere producten (van vermogensbeheerders) en tools (van dataproviders) waarmee het beleid van het fonds verder kan worden vormgegeven.

Dit document gaat niet zozeer over de uitvoering van het beleid, maar wel over de strategie. In dit document wordt beschreven:

- de visie en ambitie van het ESG-beleid van Bpf HiBiN (ambitie);
- de doelstelling van het ESG-beleid van Bpf HiBiN (beleid);
- hoe Bpf HiBiN hier sturing aan wil geven (uitvoering);
- hoe Bpf HiBiN hier verantwoording over aflegt (monitoring).

2. Visie, ambitie en drijfveren

Bpf HiBiN heeft voor verantwoord beleggen de volgende definitie, visie en ambitie geformuleerd.

Definitie

Verantwoord beleggen is een beleggingsbenadering die nadrukkelijk rekening houdt met milieu, sociale en governance-overwegingen (ESG-factoren).

Visie

Het fonds heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen van de statuten en van het (de) pensioenreglement(en) van het fonds, werknemers en gewezen werknemers, alsmede hun nagelaten betrekkingen te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Het bestuur heeft als taak het fonds zodanig te besturen dat deze doelstelling wordt gerealiseerd. Voor een pensioenfonds is het beleggingsbeleid, naast de andere financiële sturingsmiddelen, voor het verschaffen van een goed en betaalbaar pensioen van cruciaal belang. De visie van Bpf HiBiN is dat verantwoord beleggen bijdraagt aan de langetermijn doelstelling en onderdeel is van de fiduciaire taak door verantwoordelijkheid te nemen als kapitaalverschaffer.

Met beleggingen verdienen pensioenfondsen geld. Vanzelfsprekend hebben pensioenfondsen daarbij ook verantwoordelijkheden: People, Planet en Profit moeten wat Bpf HiBiN betreft in harmonie zijn. Natuurlijk mag en moet een bedrijf geld verdienen, maar niet ten koste van alles.

Ambitie

BPF HiBiN vindt maatschappelijk verantwoord beleggen vanuit principieel oogpunt belangrijk. Bedrijven moeten geld verdienen, maar niet ten koste van alles. Bpf HiBiN wil met zijn beleggingen rekening houden met de negatieve impact op mens en milieu.

Daarnaast gelooft Bpf HiBiN dat verantwoord beleggen op de lange termijn tot een beter risicorendementsprofiel leidt, zowel financieel als maatschappelijk. Specifiek gelooft Bpf HiBiN dat ten aanzien van klimaatverandering er naast financiële risico's ook kansen bestaan om in te beleggen.

Op basis van het huidige beleid en op basis van de huidige invulling van de portefeuille classificeert Bpf HiBiN het ambitieniveau als 'Supporter'.

Maar het huidige ESG-beleid gaat verder dan het enkel toepassen / volgen van internationale normen en principes. Daarnaast heeft Bpf HiBiN de ambitie om in vergelijking met fondsen van dezelfde omvang richting de classificatie 'Voorloper' te bewegen en te groeien naar voor de classificatie 'Bijdrager'. Hiervoor heeft Bpf HiBiN in dit ESG-beleid in de doelstellingen onderzoeksvragen voor ESG- en CO2-doelstellingen opgenomen om ook aan deze classificatie te kunnen voldoen. Het behalen van dit niveau is wel gebaseerd op een daadwerkelijke implementatie van (een deel van) deze doelstellingen.

3. Algemene uitgangspunten

3.1 Algemene uitgangspunten

Bpf HiBiN heeft de volgende uitgangspunten voor het ESG-beleid gedefinieerd:

3.1.1 Investment belief

Bpf HiBiN is maatschappelijk verantwoord

De verantwoordelijkheid van het fonds gaat verder dan een goede risico-rendementsafweging. Het fonds is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen. Daarom:

- is bij beleggingsbeleid-beslissingen de MVB-impact onderdeel van de besluitvorming;
- voert Bpf HiBiN een MVB-beleid waarover verantwoording wordt gegeven;
- wil Bpf HiBiN inzicht in de portefeuille hebben op de door haar gewenste momenten;
- oefent Bpf HiBiN invloed uit op het ESG-beleid van ondernemingen middels zijn engagementbeleid;
- geeft Bpf HiBiN de voorkeur aan engagement;
- brengt Bpf HiBiN indien mogelijk stemmen uit op de algemene vergadering van ondernemingen.
- heeft het fonds ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum en het kostenniveau;
- Bpf HiBiN wil enige concessies doen aan de compleetheid van de portefeuille. De portefeuille-invulling moet zo goed mogelijke afspiegeling zijn van de betreffende beleggingscategorie.

3.1.2 Overige uitgangspunten

- Bpf HiBiN streeft via zijn beleggingen naar (maatschappelijke) langetermijnwaardcreatie. Dit komt tot uitdrukking door de volgende uitgangspunten van het beleid:
 - Verantwoord beleggen maakt integraal onderdeel uit van het beleggingsbeleid van HiBiN. Bij beleggingsbeleid beslissingen is de ESG impact onderdeel van de besluitvorming;
 - Verantwoord beleggen houdt in dat naast risico- en rendementskarakteristieken van een belegging, ook niet-financiële aspecten worden meegewogen;
 - ESG-risico's zijn onderdeel van het risicomangementframework. Deze risico's kunnen effect hebben op het rendement van de beleggingsportefeuille. Bpf HiBiN beoordeelt deze risico's door scenario's door te rekenen in de jaarlijkse portefeuille constructie analyse en de ALM-studie die eens in de drie jaar wordt uitgevoerd.
 - Bpf HiBiN legt de invulling van het ESG-beleggingsbeleid voor alle onderdelen van de beleggingsportefeuille vast. In de evaluatie van beleggingscategorieën is het onderdeel verantwoord beleggen een specifiek criterium;
 - Bpf HiBiN maakt afspraken met externe dienstverleners om ESG-risico's integraal op te nemen in de beleggingsprocessen en specifiek in de stem- en engagementaanpak.
- Het fonds beoordeelt risico, rendement, kosten en ESG altijd in samenhang. Eventuele extra kosten die gepaard gaan met ESG dienen acceptabel en beheersbaar te zijn.
- Bij beleggingen met gelijke risico- rendementskarakteristieken gaat de voorkeur uit naar een invulling met verantwoord beleggen.
- Bpf HiBiN is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen en ziet het als een maatschappelijke verantwoordelijkheid om bijvoorbeeld het stemrecht uit te oefenen.
- Bpf HiBiN is van mening dat met engagement positieve verandering kan worden bewerkstelligd. Engagement heeft daarom de voorkeur boven uitsluiting.
- Bpf HiBiN streeft naar objectivering (meetbare doelstellingen maken) van het ESG-beleid.
- Bpf HiBiN legt over zijn ESG beleggingsbeleid op hoofdpunten verantwoording af aan zijn stakeholders.
- Bpf HiBiN is van mening dat verantwoord beleggen een leerproces is en nog niet volgroeid, noch bij het eigen fonds nog in de markt vanwege een gebrek aan goede data.

3.1.3 Internationale richtlijnen / principes

- Bpf HiBiN onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Daarbij gebruikt Bpf HiBiN het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. Bpf HiBiN verwacht eveneens van zijn externe ESG-dienstverleners en/of vermogensbeheerders, en van ondernemingen waarin wordt belegd dat deze conform deze internationale standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken.
- Bpf HiBiN onderschrijft daarnaast (inter)nationale verdragen en gedragscodes zoals de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (VN Principles), Global Compact van de Verenigde Naties en de "best practice" bepalingen van Eumedion het uitgangspunt voor de verantwoorde invulling van het beleggingsbeleid. De Global Compact is een initiatief van de Verenigde Naties en bestaat uit

universele principes die gebaseerd zijn op verschillende, algemeen erkende verdragen, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, belangrijke conventies van de International Labour Organisation en het VN-verdrag tegen corruptie.

3.2 Wet- en regelgeving

De ontwikkeling op het gebied van wet- en regelgeving ten aanzien van ESG-beleid gaat snel. Bpf HiBiN volgt de ontwikkelingen en draagt zorg dat het ESG-beleid in overeenstemming wordt gebracht.

Bpf HiBiN voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van het beleggen in ondernemingen die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren.

Naast wet- en regelgeving volgt Bpf HiBiN ook initiatieven van de pensioensector, zoals het IMVB-convenant dat Bpf HiBiN in 2021 heeft ondertekend.

Momenteel heeft Bpf HiBiN specifiek aandacht voor de eisen die volgen uit het IMVB-convenant en de nieuwe Europese wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid, zoals de Europese Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (SFDR) die 10 maart 2021 in werking is getreden en de EU Taxonomie.

Voor zowel het IMVB-convenant als de SFDR worden de ambitie en het beoogde pad van Bpf HiBiN beschreven. In de implementatie is er voor Bpf HiBiN een zekere mate van afhankelijkheid van de mogelijkheden van en de samenwerking met de vermogensbeheerpartijen. Voor de SFDR geldt de afhankelijkheid van de vermogensbeheerders in het bijzonder ten aanzien van de informatievoorziening.

3.2.1 IMVB-convenant

Bpf HiBiN heeft in 2021 het IMVB-convenant ondertekend. Het fonds kiest hierbij voor het “Brede spoor” dat van toepassing is op alle pensioenfonds die het convenant hebben ondertekend¹. Hiermee bindt het fonds zich aan de implementatie van de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Verenigde Naties (UNGP's). De OESO-richtlijnen zijn aanbevelingen die door de regeringen gezamenlijk worden gedaan aan multinationale ondernemingen. Ze bevatten beginselen en normen voor goed gedrag, in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetgeving en internationaal erkende normen.

De OESO-richtsnoer bevat richtinggevende maar niet bindende richtlijnen voor de interpretatie van de OESO-richtlijnen voor institutionele beleggers. Het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers heeft als doelstelling dat beleggers naast financiële risico's ook de risico's voor en negatieve impact op belanghebbenden in de (beleggings-)keten meewegen. Belanghebbenden in deze context zijn de mensen die bijvoorbeeld in de omgeving van een fabriek of plantage wonen of er werken. Door het toepassen van due diligence op de beleggingsportefeuille krijgt het fonds inzicht en kan deze informatie worden meegewogen in het maken van beleggingsbeslissingen².

In de OESO-richtsnoer is het due diligence proces opgenomen. De uitwerking van het due diligence proces is opgenomen in de bijlage 9.

3.2.2 Europese wet- en regelgeving

Vanaf 10 maart 2021 zijn de eerste vereisten van de Europese Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden. De level 2 wetgeving gaat in op 1 januari 2023.

Daarnaast verklaart Bpf HiBiN vanuit deze wetgeving het volgende:

¹ Het fonds kiest niet voor het optionele “Diepe spoor” waarbij via deelname aan projecten onderzoek wordt gedaan naar het vergroten van invloed door samenwerking. Hierbij ligt de nadruk op risico's en negatieve effecten op sociaal gebied.

² De reikwijdte vanuit het IMVB-convenant betreft beursgenoteerde aandelen (aandelen ontwikkelde en opkomende markten en beursgenoteerde vastgoedaandelen), staatsobligaties (Euro en opkomende landen), bedrijfsobligaties (incl. high yield) en onroerend goed.

1. Bpf HiBiN houdt geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening en de nog te verschijnen secundaire wetgeving. Bpf HiBiN weegt verschillende ESG criteria mee bij de investeringsbeslissingen. Echter, Bpf HiBiN weegt niet specifiek mee wat de ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen zijn op de duurzaamheidsfactoren in de zin van artikel 4 van de SFDR. De wetgeving biedt kleinere organisaties met minder dan 500 werknemers de mogelijkheid om op een minder uitgebreid niveau te rapporteren over het meewegen van de duurzaamheidsfactoren. Om hoge kosten van extra rapportages te voorkomen, maakt Bpf HiBiN gebruik van deze mogelijkheid.
2. Bpf HiBiN classificeert de pensioenregeling als een financieel product met duurzame kenmerken (artikel 8). Dat betekent dat het Bpf HiBiN gedeeltelijk in duurzame producten belegt waarbij ecologische of sociale kenmerken worden gepromoot.

Via de website stelt Bpf HiBiN de volgende informatie beschikbaar:

- Precontractuele informatie waarin Bpf HiBiN beschrijft hoe de pensioenregeling aan ecologische en sociale kenmerken voldoet;
- Een beschrijving welke ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria Bpf HiBiN gebruikt.

De EU Taxonomie is een raamwerk aan de hand waarvan wordt beoordeeld of economische activiteiten bijdragen aan milieudoelstellingen. Op dit moment heeft Bpf HiBiN vanwege de beperkte beschikbaarheid aan betrouwbare data nog geen concrete doelstellingen om te beleggen in ecologisch duurzame economische activiteiten vanuit de Taxonomieverordening en daarom verklaart Bpf HiBiN: *“Voor onze pensioenregeling geldt dat de onderliggende beleggingen geen rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.”*

4. Deelnemersonderzoek

Bpf HiBiN wil zorgen voor draagvlak onder deelnemers over de keuzes ten aanzien van duurzaam beleggen. Daarom heeft het fonds in 2021 een deelnemersonderzoek uitgevoerd dat volledig gericht was op duurzaamheid. De eerdere vragen vanuit de onderzoeken uit 2015 en 2018 zijn hierin in geactualiseerde vorm meegenomen.

De belangrijkste conclusies vanuit het onderzoek van 2021 zijn:

- Een merendeel van de populatie (62%) vindt duurzaam beleggen belangrijk. Maar er wordt duidelijk aandacht gevraagd voor:
 - rendement dat belangrijk blijft;
 - kosten. De populatie is verdeeld over de vraag of duurzaam beleggen mag leiden tot een lager pensioen.
- De resultaten tonen draagvlak voor de uitgangspunten die Bpf HiBiN heeft op het gebied van duurzaamheid: :
 - beleggen in ondernemingen met een goede ESG-score leidt tot positieve resultaten;
 - er is geen voorkeur voor een van de thema's milieu, sociaal of goed bestuur;
 - engagement is een goed instrument om in te zetten.
- Vanuit de SDG's kiezen de deelnemers met een duidelijke voorkeur voor de thema's duurzame energie en gezondheid. Vanuit eerdere onderzoeken hebben deelnemers specifiek aangegeven bereid te zijn iets in te leveren als hierdoor kinderarbeid wordt uitgesloten.

In de tabel hieronder zijn de uitkomsten van de belangrijkste stellingen voor 2015, 2018 en 2021 samengevat:

Onderwerp	Stelling	2015*	2018*	2021
Voorkeur beleggingen	Onbelangrijk, dit hoeft voor mij niet. Het rendement staat voorop	16,9%	15,3%	8,2%
	Enigszins belangrijk, voor een deel van de portefeuille duurzaam beleggen, is voldoende (2015 / 2018: 25% duurzaam beleggen is voldoende. We hoeven niet het braafste jongetje van de klas te zijn)	52,1%	46,6%	17,4%
	Neutraal / geen mening	n.v.t.	n.v.t.	11,8%
	Belangrijk, het pensioenfonds moet voor een groot deel duurzaam beleggen, maar het rendement blijft ook belangrijk (2015 / 2018: Belangrijk, zoveel mogelijk, zelfs als het iets minder oplevert, rendement blijft belangrijk)	27,4%	29,3%	52,4%
	Heel belangrijk, het pensioenfonds moet zoveel mogelijk duurzaam beleggen	3,6%	8,8%	10,3%
Onderwerp	Stelling	2015	2018	2021
Stel dat de kosten stijgen doordat we meer maatschappelijk verantwoord beleggen. Hoeveel lager mag het rendement zijn?	Mijn pensioen moet 350 Euro pensioen blijven, er mogen geen kosten gemaakt worden		n.v.t.	34,4%
	Graag zoveel mogelijk duurzaam beleggen, zelfs als dit minder oplevert		46,6%	n.v.t.
	Ik zou er wel 5 -10 Euro per maand voor over hebben (tot -3 bp.)		34,4%	37,3%
	Ik zou er wel 20 Euro per maand voor over hebben (-6 bp.)		11,4%	11,8%
	Het rendement mag meer dan 10 bp lager zijn, als we daarmee duurzaam beleggen		7,6%	n.v.t.
	Ik weet het niet		n.v.t.	15,6%

NB de vraagstellingen van 2021 zijn geneutraliseerd ten opzichte van 2015 en 2018

5. ESG-beleid

5.1. ESG-beleggingsbeleid

Het ESG-beleid van Bpf HiBiN is gebaseerd op de resultaten van de deelnemersonderzoeken en de thema's die hieruit naar voren komen. In dit hoofdstuk worden de doelstellingen van het ESG-beleid van Bpf HiBiN beschreven en worden ook de thematische aandachtsgebieden nader omschreven.

5.2. Doelstellingen

5.2.1 Lange termijn

De doelstelling van het ESG-beleid van Bpf HiBiN is tweeledig, namelijk:

Portefeuilledoelstelling

Met verantwoord beleggen streeft Bpf HiBiN er in de eerste plaats naar rekening te houden in de daadwerkelijke beleggingsportefeuille met bovengenoemde wensen van de deelnemers. Dit betekent dus dat het fonds meer wil beleggen in bedrijven met een goede [E/S/G]-score en minder of zelfs niet wil beleggen in bedrijven in de tabaksproductie, wapenindustrie en bedrijven die de principes van de UN Global Compact in grove mate schenden. Bpf HiBiN heeft hiermee ten doel dat de portefeuille beter presteert op ESG dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG factoren.

Bpf HiBiN vindt het belangrijk om het effect van de wijzigingen door het ESG-beleid inzichtelijk en meetbaar maken. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de ESG-score van bedrijven en de data die door vermogensbeheerders worden aangeleverd over ESG-impact. Het fonds zal de portefeuille periodiek (laten) scoren op ESG-criteria om inzicht te houden in de effectiviteit van het ESG-beleid. Door kwantificering is het mogelijk de gewenste doorlopende verbetering van beleid en het inzicht van de effectiviteit en de impact van het beleid te monitoren.

Bpf HiBiN heeft voor Impact Investing geen expliciete doelstellingen omdat deelnemers hebben benadrukt dat financieel rendement een belangrijk uitgangspunt blijft.

Invloeddoelstelling

Anderzijds wil Bpf HiBiN invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt om het beter te doen op ESG gebied. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen ('voting') en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor Bpf HiBiN belangrijk is (engagement).

Investment cases

De portefeuille- en invloeddoelstellingen verschillen tussen beleggingscategorieën. Per beleggingscategorie maakt Bpf HiBiN keuzes welke doelstellingen en restricties worden gehanteerd. De keuzes worden vastgelegd in de investment cases.

5.2.2 Periode 2023-2025

N.a.v. de herijking van de ESG-ambitie in 2022 heeft Bpf HiBiN in dit ESG-beleid de volgende onderzoeksvragen voor de termijn van 2023-2025 vastgesteld om invulling te kunnen geven aan de ambitie van classificatie 'bijdrager':

Onderzoeksvragen	Stappen	Planning
1. Kwantificering van het ESG-beleid is belangrijk. Hoe en welke doelstelling kan meegegeven worden aan managers? Welke mogelijkheden voor het inrichten en sturen van de portefeuille op basis van ESG-ratings (bijv. best-in-class) zijn er?	1) In een eerste stap focussen op de aandelen- en de bedrijfsobligatieportefeuille: Welke data is beschikbaar. Hierbij ligt de nadruk op de E/S/G-ratings en -informatie. 2) Zijn hier doelstellingen aan te koppelen? 3) Eventueel implementatie 4) Welke data is er voor de rest van de portefeuille beschikbaar.	1) 2023 2) 2023 3) 2024 4) 2024

2. Bpf HiBiN hanteert ESG-benchmarks als uitgangspunt	Via de reguliere cyclus van evaluaties van de investmentcases	Doorlopend
3. Mogelijkheden voor reductiedoelstellingen ten aanzien van CO2-uitstoot onderzoeken die aansluiten bij de doelen van het Parijs akkoord.	1) In een eerste stap de mogelijkheden voor aandelen ontwikkelde en opkomende landen onderzoeken. 2) Te combineren met uitkomsten van onderzoeksvraag 2.	2023
4. Onderzoek engagement- en voting beleid van de huidige vermogensbeheerders om vast te stellen of een eigen beleid en uitvoering gewenst is.	Nadrukkelijke jaarlijkse monitoring van de stewardshipactiviteiten van de beheerders waarbij inzichtelijk gemaakt wordt: 1) Hoe verhouden de uitgangspunten van het beleid van de beheerder zich tot de thema's van Bpf HiBiN 2) Wat zijn huidige kosten versus de kosten van alternatieve uitvoeringsmogelijkheden	1) 2023 over 2022 2) 2023
5. Onderzoek naar een fonds-eigen thema, wat dicht bij de sector staat.	1) Opstellen selectie van mogelijke thema's waarbij de thema's die vanuit het deelnemersonderzoek naar voren zijn gekomen, worden meegenomen. 2) Mogelijkheden van implementatie van deze thema's onderzoeken waarbij kwantificering belangrijk is.	1) en 2) 2023

Daarnaast is het voldoen aan de vereisten van de bestaande en nieuwe wet- en regelgeving een belangrijke activiteit.

5.3. Thema's

Bpf HiBiN sluit zich aan bij internationale principes en normen. Daarnaast vindt Bpf HiBiN het meten en monitoren van SDG-scores belangrijk om inzicht te krijgen in de impact van het ESG-beleid, maar Bpf HiBiN wil het onderwerp SDG's nu niet verder uitwerken en stuurt niet op SDG's. De belangrijkste reden hiervoor is de kwaliteit van de data. Als de data kwaliteit aantoonbaar verbeterd is, wordt dit besluit opnieuw beoordeeld.

Klimaatrisico (als onderdeel van het thema milieu) is een belangrijk thema voor Bpf HiBiN omdat dit risico vanuit de ESG-risicoanalyse als een van het grootste risico's wordt gezien. Tegelijkertijd is het fonds van mening dat dit thema ook kansen meebrengt voor het pensioenfonds. Mogelijkheden voor reductiedoelstellingen ten aanzien van CO2-uitstoot en overige mogelijke instrumenten in te zetten binnen de portefeuille wordt nader onderzocht via onderzoeksvraag 3.

Daarnaast zijn gezondheid en kinderarbeid als belangrijke thema's genoemd vanuit de deelnemersonderzoeken. Daar waar de UNGP de basis vormt voor de uitsluitingen zoals in de aandelenfondsen, wordt impliciet invulling gegeven aan het thema kinderarbeid. Door het uitsluiten van ondernemingen in de tabaksindustrie, wordt invulling gegeven aan het thema gezondheid. Bpf HiBiN voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals het verbod op beleggingen in clustermunieit.

Daarnaast bespreekt Bpf HiBiN met de vermogensbeheerders hoe thema's worden meegenomen in het due diligence proces. Bpf HiBiN onderzoekt ook doorlopend implementatiemogelijkheden voor deze thema's.

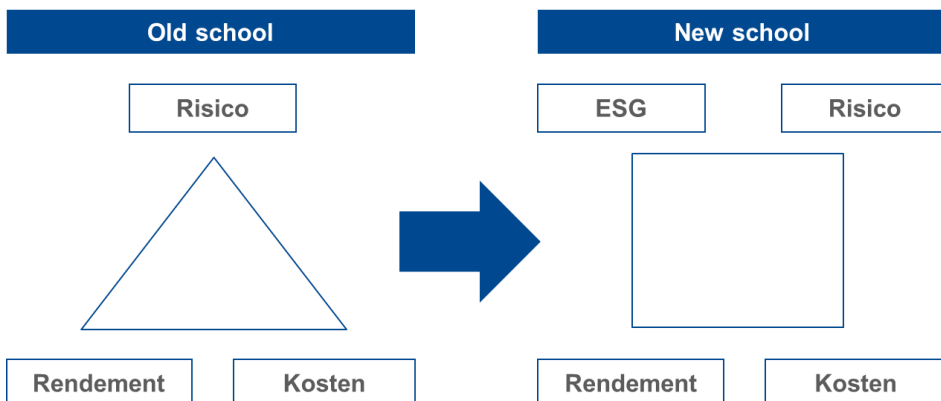
Bpf HiBiN doet onderzoek naar een fonds-eigen thema (zie onderzoeksvraag 5).

In de bijlage 11 is een korte toelichting opgenomen op de bovengenoemde thema's.

6. Uitvoering ESG

6.1. Sturing

Bij besluitvorming over het beleggingsbeleid wordt de impact van de keuze op het ESG-beleid standaard meegenomen. Dit wordt enerzijds gedaan op basis van de ESG-score (kwantitatief), maar dit kan ook beschrijvend (kwalitatief) worden weergegeven. ESG wordt toegevoegd aan de driehoek rendement-risico-kosten als onderdeel van de besluitvorming.

Door de ESG-impact in de besluitvorming te betrekken wordt het ESG beleid geïntegreerd in de bestuurlijke cyclus. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces.

Specifieke sturing

- Manager selectie: er wordt ten minste een ESG-alternatief meegenomen (stap 3 in het beleggingsproces)
- Manager selectie: het bestuur stelt vast of de engagement door de vermogensbeheerder aansluit bij de invloedsdoelstellingen van het fonds (stap 3 in het beleggingsproces).
- Asset allocatie: periodiek rekent het bestuur ESG stress-scenario's door (stap 1 in het beleggingsproces).

Stap	Praktische toepassing
1 Beleggingsplan/ portefeuilleconstructie	Bij de vaststelling van het beleggingsplan wordt de ESG-impact van de voorgestelde wijzigingen meegenomen.
2 Benchmark selectie	Bij de keuze voor een benchmark wordt de score meegenomen in de besluitvorming.
3 Inrichting mandaat	Bij het inrichten van een mandaat wordt expliciet de ESG-score meegenomen.
4 Selectie vermogensbeheerders	Bij de selectie van een vermogensbeheerder wordt de ESG-impact meegewogen.
5 Monitoring portefeuille	Bij de monitoring van de beleggingsportefeuille wordt naast rendement en risico gekeken naar de ESG-ontwikkeling.
6 Monitoring vermogensbeheerders	Bij de monitoring van de vermogensbeheerders wordt de ESG-ontwikkeling meegenomen.

Door de ESG-impact in elk besluit mee te nemen, wordt inzichtelijk gemaakt of het besluit bijdraagt aan de ESG-doelstellingen van Bpf HiBiN.

6.2. Vereisten vermogensbeheerders

Bpf HiBiN heeft de principes van het Global Compact van de Verenigde Naties en de zes principes van de Verenigde Naties (UN PRI: United Nations Principles for Responsible Investments) onderschreven. Omdat Bpf HiBiN niet zelf belegt, heeft het fonds er voor gekozen niet langer zelf de PRI te ondertekenen, maar kiest het bewust alleen voor vermogensbeheerders die de PRI hebben ondertekend. Bpf HiBiN monitort de managers hier op.

De zes principes van PRI zijn:

1. wij zullen milieu, sociale en governance aspecten betrekken bij ons beleggingsbeleid en investeringsbeslissingen;
2. wij zullen actief invulling geven aan ons aandeelhouderschap en daarbij milieu, sociale en governance aspecten betrekken;
3. wij streven naar openbaarheid over milieu, sociale en governance aangelegenheden door de entiteiten waarin wij investeren;
4. wij streven naar acceptatie en implementatie van deze principes in de financiële sector;
5. wij zullen samenwerken om de effectiviteit in de implementatie van deze principes te bevorderen;
6. wij zullen rapporteren over de activiteiten en de voortgang bij de implementatie van deze principes.

Daarnaast verwacht Bpf HiBiN dat de vermogensbeheerders een ESG-beleid nastreven met een gelijkwaardige grondhouding aan dat van het fonds

6.3. Uitsluitingenbeleid

Ondernemingen

Bpf HiBiN belegt niet in ondernemingen die de principes van de UN Global Compact in grove mate schenden. Daarnaast voldoet Bpf HiBiN aan de wettelijke verplichtingen ten aanzien van ondernemingen met activiteiten in de wapenindustrie. Bpf HiBiN vermijdt te beleggen in bedrijven die tabak produceren, onderhouden of verhandelen.

Omdat Bpf HiBiN in beleggingsfondsen belegt (in plaats van in discretionaire mandaten) is Bpf HiBiN voor het ESG-beleid afhankelijk van de fondsen waar het in belegt en de dataproviders waar de betreffende vermogensbeheerder mee samenwerkt. Bpf HiBiN kan niet zelf individuele ondernemingen screenen op de voor Bpf HiBiN belangrijke thema's. Bpf HiBiN accepteert daarom een kleine allocatie naar uitgesloten bedrijven. Het uitsluiten van andere sectoren kan eventueel via een ESG-benchmark worden gerealiseerd.

Bij de selectie van beleggingsfondsen zijn ESG-benchmarks het uitgangspunt (stap 3 in het beleggingsproces). Dit is echter nog niet voor alle beleggingscategorieën mogelijk. Bpf HiBiN maakt bij de selectie een zorgvuldige afweging tussen het toepassen van uitsluitingscriteria en bijbehorende kosten of impact op het rendement.

Landen

Bpf HiBiN sluit alleen landen uit die voorkomen op (inter)nationale sanctielijsten en op basis van wettelijke bepalingen. Bpf HiBiN blijft een mogelijk landenbeleid in de vorm van bijvoorbeeld een uitsluitings- en selectiebeleid onderzoeken.

6.4. Insluiten

Bpf HiBiN wil meer beleggen in bedrijven met een goede [E/S/G]-score en minder of zelfs niet beleggen in bedrijven in de tabaksproductie, wapenindustrie en bedrijven die de principes van de UN Global Compact in grove mate schenden. Bpf HiBiN hanteert ESG-benchmarks als uitgangspunt. Bpf HiBiN onderzoekt de mogelijkheden voor het inrichten en sturen van de portefeuille op basis van ESG-ratings (bijv. best-in-class).

6.5. Stembeleid

Bpf HiBiN ziet het uitoefenen van het stemrecht als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daarom wil het fonds stemmen op aandeelhoudersvergaderingen om invloed uit te oefenen op de bedrijven waarin het belegt. Het stembeleid wordt meegenomen bij het selecteren van een vermogensbeheerder en toegepast op de beleggingscategorie aandelen (stap 3 in het beleggingsproces).

De uitvoering van het stembeleid besteedt Bpf HiBiN uit aan de vermogensbeheerders. Bpf HiBiN sluit zich aan bij de uitgangspunten voor het stembeleid van de door het fonds geselecteerde vermogensbeheerders.

6.6. Engagement

Bpf HiBiN wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het fonds vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten. Daarom heeft dit instrument de voorkeur boven uitsluiting. Het fonds voert de dialoog op het niveau van de manager. De manager voert de dialoog op het niveau van de ondernemingen (stap 6 in het beleggingsproces). Het engagementbeleid wordt meegenomen bij het selecteren van een vermogensbeheerder (stap 3 in het beleggingsproces).

In de huidige vermogensbeheerorganisatie besteedt Bpf HiBiN de uitvoering van de engagement activiteiten uit aan de vermogensbeheerders. Ook voor het engagementbeleid geldt dat Bpf HiBiN zich aansluit bij de uitgangspunten van de door het fonds geselecteerde vermogensbeheerders. Voor de engagement aanpak geldt dat Bpf HiBiN met de vermogensbeheerder afspraken maakt over de specifieke vereisten vanuit het OESO-richtsnoer. Deze zijn ook toegevoegd aan de bijlage. Bpf HiBiN doet onderzoek naar de voting- engagementactiviteiten van de aandelenportefeuille om vast te stellen of een 'eigen' engagementbeleid en uitvoering gewenst is.

Voor een volledig beeld van de toepassing van alle instrumenten (uitsluiting, voting en engagement) per beleggingscategorie in de portefeuille wordt verwezen naar de bijlage. Hierbij is ook aangegeven voor welke categorieën een ESG-index het uitgangspunt is.

7. *Monitoring en verantwoording*

Bpf HiBiN legt verantwoording af over het ESG-beleid op de twee beleidsdoelstellingen en de voor 2022-2025 gedefinieerde onderzoeksvragen. Het fonds legt vast wat de acties en de resultaten zijn voor zowel de portefeuilledoelstelling als de invloeddoelstelling. Dit doet het fonds door de portefeuille periodiek te (laten) scoren op ESG-criteria om inzicht te houden in de effectiviteit van het ESG-beleid (stap 5 in het beleggingsproces). Daarnaast worden ESG-keuzes gekwantificeerd door risico en rendement van grijze en groene benchmarks te vergelijken (stap 2 in het beleggingsproces).

Door kwantificering is het mogelijk de gewenste doorlopende verbetering van beleid en het inzicht van de effectiviteit van het beleid te monitoren. Bpf HiBiN rapporteert hierover in het jaarverslag en op de website.

Daarnaast maakt Bpf HiBiN via een integrale rapportage jaarlijks inzichtelijk welke invloed zij heeft uitgeoefend om verbeteringen te bewerkstelligen op het gebied van ESG.

Het fonds ontvangt rapportages waarin de belangrijkste engagement en voting onderwerpen worden toegelicht per onderneming:

- het engagement beleid;
- stembeleid en stemresultaten;
- prioritering van onderwerpen;
- voortgang (milestone).

Het fonds ontvangt deze rapportages van de verschillende vermogensbeheerders met de volgende frequentie:

- Northern Trust:
 - Kwartaalbasis: votingresultaten;
 - Jaarbasis: voting- en engagementrapportage;
- Aberdeen:
 - Jaarbasis: engagementrapportage;
- T-Rowe Price:
 - Kwartaalbasis: voortgang concrete casussen;
 - Jaarbasis: engagementrapportage.

Vanuit het IMVB-convenant en de SFDR en de Taxonomie gelden er rapportageverplichtingen voor het fonds.

8. Bijlage overzicht ESG binnen huidige beleggingsportefeuille

Bpf HiBiN heeft de volgende vermogensbeheerders aangesteld voor de verschillende beleggingscategorieën in de portefeuille (waar van toepassing zijn de door het fonds gehanteerde ESG-benchmarks specifiek opgenomen):

- Aandelen (passief beheer):
 - Northern Trust: aandelen opkomende markten (*MSCI Emerging Markets Custom ESG*)
 - Northern Trust: aandelen ontwikkelde landen (*MSCI World Custom ESG 100% Hedged*)
- Bedrijfsobligaties (actief beheer):
 - Aberdeen Standard
- Emerging Markets Debt Hard Currency (passief beheer):
 - Legal & General (*ESG EMBI Global Diversified*)
- High Yield (actief beheer):
 - T-Rowe Price
- Matchingportefeuille (passief beheer):
 - BlackRock
- Vastgoed (actief beheer):
 - Syntrus Achmea Real Estate & Finance
- Hypotheken (actief beheer):
 - Syntrus Achmea Real Estate & Finance: Particuliere hypotheken

Alle strategieën in de portefeuille en de matchingportefeuille van Bpf HiBiN worden beheerd door vermogensbeheerders die de Principles for Responsible Investments hebben ondertekend en Bpf HiBiN monitort hierop.

Onderstaande tabellen geven voor de verschillende beleggingscategorieën aan van welke instrumenten er gebruik wordt gemaakt.

Portefeuille Fonds / Mandaat	Matchingportefeuille (LDI BlackRock)
Engagement	N.v.t.
Stemmen	N.v.t.
Uitsluiting	T.a.v. het geldmarktfonds 'BlackRock LEAF' binnen de matchingportefeuille: uitsluiting o.b.v. uitsluitingscriteria van het BlackRock zoals bijvoorbeeld: wapens, fossiele brandstoffen, thermal coal, nucleaire energie, civil firearms, teer, teerzand, tabak.
Impact	Green bonds zijn onderdeel van het instrumentarium van de vermogensbeheerder. Afhankelijk van marktomstandigheden kan de beheerder kiezen voor een groene obligatie. Hiervoor heeft Bpf HiBiN geen expliciete doelstelling. T.a.v. het geldmarktfonds 'BlackRock LEAF' binnen de matchingportefeuille: Minimaal jaarlijks wordt 5% van de nettowinst op de management fee buiten het fonds om besteed aan aankoop en retirement van <i>carbon credits</i> . Hiermee wordt de wereldwijde CO ₂ -uitstoot gereduceerd.
Overig	Specifiek voor het geldmarktfonds 'BlackRock LEAF' binnen de portefeuille geldt dat er een overweging wordt aangebracht naar uitgevende instellingen die bovengemiddeld scoren op ESG. BlackRock combineert data, ESG risk metrics en ratings, aangeleverd door onafhankelijke research leveranciers voor hun modellen.

Portefeuille Fonds / Mandaat	Aandelen Ontwikkelde landen (beleggingsfonds Northern Trust)	Aandelen Opkomende landen (beleggingsfonds Northern Trust)
Engagement	<ul style="list-style-type: none"> ▪ O.b.v. Global Engagement Principles Northern Trust. Belangrijke thema's: risicomanagement, milieu, organisatiestructuur en beloningsbeleid. ▪ Northern Trust maakt gebruik van Hermes EOS voor aanvullende monitoring en engagement. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ O.b.v. Global Engagement Principles Northern Trust. Belangrijke thema's: risicomanagement, milieu, organisatiestructuur en beloningsbeleid. ▪ Northern Trust maakt gebruik van Hermes EOS voor aanvullende monitoring en engagement.
Stemmen	O.b.v. proxy guidelines waarin per onderwerp is vastgelegd wat de richtlijnen voor voting zijn. Northern Trust besteedt deze werkzaamheden uit aan "Proxy Voting Service" waarbij de guidelines het uitgangspunt zijn en aanvullende instructies door NT worden gegeven indien het een case-by-case voting betreft.	O.b.v. proxy guidelines waarin per onderwerp is vastgelegd wat de richtlijnen voor voting zijn. Northern Trust besteedt deze werkzaamheden uit aan "Proxy Voting Service" waarbij de guidelines het uitgangspunt zijn en aanvullende instructies door NT worden gegeven indien het een case-by-case voting betreft.
Uitsluiting	Uitgangspunt zijn de door Northern Trust opgestelde ESG criteria: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Op basis van UN Global Compact principes; ▪ Ondernemingen betrokken bij de productie, distributie of verkoop van tabak; ▪ Ondernemingen betrokken bij de productie van controversiële wapens; ▪ Ondernemingen met een controversiële samenstelling van het bestuur. ▪ Onconventionele olie en gas, thermische kolen; ▪ For Profit Prisons. 	Uitgangspunt zijn de door Northern Trust opgestelde ESG criteria: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Op basis van UN Global Compact principes uitgebreid naar OECD Guidelines; ▪ Ondernemingen betrokken bij de productie, distributie of verkoop van tabak; ▪ Ondernemingen betrokken bij de productie van controversiële wapens; ▪ Ondernemingen met een controversiële samenstelling van het bestuur (nieuwe methodiek voor aandelen opkomende landen). ▪ Onconventionele olie en gas, thermische kolen; ▪ For Profit Prisons.
Overig	Er wordt een ESG benchmark gehanteerd: <i>MSCI World Custom ESG 100% Hedged to EUR.</i>	Er wordt een ESG benchmark gehanteerd: <i>MSCI Emerging Markets Custom ESG.</i>

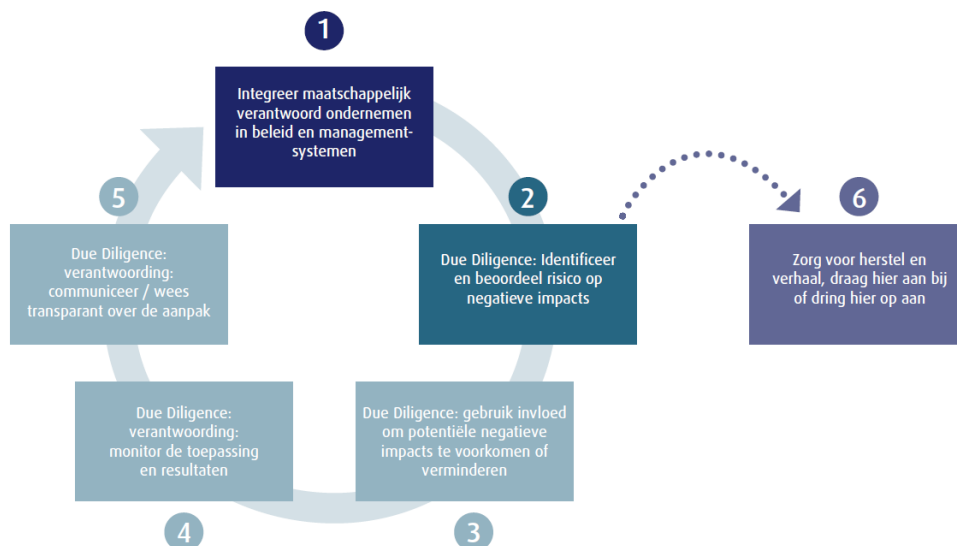
Portefeuille Fonds / Mandaat	Bedrijfsobligaties (beleggingsfonds Aberdeen Standard Life)	Emerging Market Debt HC (beleggingsfonds Legal&General)	High Yield (beleggingsfonds T-Rowe Price)
Engagement	Proces: 1) Ongoing due diligence 2) Frequent dialogue 3) Using our voice and 4) Consider all options. De samenwerking met andere partijen wordt hierbij opgezocht.	n.v.t.	Engagement policy T-Rowe Price Investment driven engagement program gebaseerd op Responsible Investing Indicator Model (RIIM) analyses, governance screening en research.
Stemmen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitsluiting	Op basis van screening op Social Responsible Investing criteria worden bedrijven uitgesloten die niet aan de minimale ESG standaarden voldoen en met potentiële 'capital destructive' activiteiten	Conform de JP Morgan ESG EMBI Global Diversified benchmark. Uitsluiting o.b.v.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ UN Global Compact ▪ Thermal coal ▪ Tabak ▪ Controversiële wapens 	- Controversial Weapons; - Tobacco; - Coal; - Assault-style Weapons; - Adult Entertainment; - Gambling; - Conduct-based.
Overig	Research integratie: ESG risico's zijn integraal onderdeel van het credit research proces. Hiermee wordt het lange termijn aspect zwaarder meegewogen.	Er wordt een ESG-benchmark gehanteerd: JPMorgan ESG EMBI Global Diversified. Hierbinnen wordt gebruik gemaakt van <i>tilting</i> : overweging van uitgevende instellingen die goed scoren op ESG. Impact met green bonds (Climate Bonds Initiative).	Kwantitatieve aanpak via RIIM waarbij ESG-scores worden meegewogen in de investeringsbeslissingen.

Portefeuille Fonds / Mandaat	Vastgoed (beleggingsfondsSAREF)	Hypotheken (beleggingsfonds SAREF)
Engagement	n.v.t.	n.v.t.
Stemmen	n.v.t.	n.v.t.
Uitsluiting	-	-
Overig	Direct vastgoed: Duurzaamheid is specifiek onderdeel van de portefeuilleplannen, thema's: <ol style="list-style-type: none"> 1. CO2-reductie 2. Sociaal 3. Gezond 4. Verbeteren GRESB-score 	Verduurzaming krijgt specifieke aandacht in portefeuille. Thema's: <ol style="list-style-type: none"> 1. Energie labels bij onderhoud en renovatie 2. Energiebesparende maatregelen 3. CO2 footprint 4. Integraal onderdeel acceptatiebeleid Daarnaast is er specifieke aandacht van de hypotheek verstrekkers voor de financiële situatie van de geldlener, gericht op het voorkomen van verplichte verkoop.

9. Bijlage uitwerking due diligence proces

In de OESO richtsnoer is het due diligence proces vertaald naar de volgende zes stappen:

FIGUUR 1: DE DUE DILIGENCE CYCLUS

Bron: Instrumentarium IMVB-convenant pensioenfondsen

Bpf HiBiN vult deze stappen als volgt in:

Stap 1: Integreer maatschappelijk verantwoord ondernemen in beleid en managementsystemen;

Bpf HiBiN hanteert de OESO-richtlijnen incl. de UNGP's als uitgangspunt voor het ESG beleid. Hierbij onderschrijft Bpf HiBiN de due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer.

De due diligence wordt uitgevoerd door de door Bpf HiBiN aangestelde externe vermogensbeheerders en zij rapporteren hierover aan Bpf HiBiN. Bpf HiBiN legt de afspraken vast in de vermogensbeheerovereenkomsten.

Stap 2: Identificeer en beoordeel risico op negatieve impact binnen de beleggingsportefeuille en bij potentiële beleggingen.

Bij het screenen van de beleggingsportefeuille worden (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu geïdentificeerd. Daarbij worden de meest ernstige negatieve impacts geprioriteerd op basis van:

- ernst;
- schaal;
- onomkeerbaarheid.

Tevens wordt de mate van waarschijnlijkheid meegewogen.

Bij het beoordelen van de geïdentificeerde daadwerkelijke en potentiële negatieve impact vraagt Bpf HiBiN zijn vermogensbeheerders waar mogelijk de thema's vanuit dit beleid mee te wegen. Hierbij ziet Bpf HiBiN het milieurisico als het grootste meetbare risico vanuit de ESG-300 risicoanalyse, maar acht het de andere thema's net zo belangrijk.

Daarnaast betrekken de vermogensbeheerders waar relevant externe belanghebbenden en experts, zoals externe dataproviders.

Northern Trust – de vermogensbeheerder van de portefeuille aandelen ontwikkelde en opkomende markten.

Jaarlijks stelt Northern Trust thema's vast. Hierbij vraagt Northern Trust ook om input van het fonds. De thema's zijn gebaseerd op het volgende ESG-due diligence proces, waarbij de ESG Vector Score van ondernemingen een belangrijke indicator is. In de ESG Vector Score wordt rekening gehouden met zowel de omvang als de richting van verschillende ESG-gerelateerde ondernemingsrisico's, waarin de volgende thema's zijn inbegrepen:

- milieu;
- social capital;
- human capital;
- ondernemingsmodel en innovatie;
- leiderschap en ondernemingsbestuur.

Marktkapitalisatie is een belangrijk uitgangspunt bij het bepalen met welke ondernemingen het gesprek aan wordt gegaan. De gesprekken worden uitgevoerd met partner Hermes EOS die ook het gesprek aangaat met kleinere ondernemingen. Hiermee bereikt Northern Trust een grotere dekking. Northern Trust ziet dat het moeilijker is om resultaat te behalen in opkomende markten, maar hier is de impact wel het grootst.

Stap 3: Gebruik invloed om potentiële negatieve impacts te voorkomen of te verminderen;

Wanneer ondernemingen in de beleggingsportefeuille van Bpf HiBiN (potentieel) negatieve impact veroorzaken, gebruikt Bpf HiBiN zijn invloed om deze impact te voorkomen en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal mogelijk te maken. Dit doet Bpf HiBiN onder andere via engagement voor aandelen en bedrijfsobligaties en/of door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.

Wanneer ondernemingen waarin Bpf HiBiN belegt negatieve impact hebben veroorzaakt respectievelijk daaraan hebben bijgedragen, verlangt Bpf HiBiN dat zij herstel en/of verhaal voor benadeelden bieden respectievelijk daaraan bijdragen. Wanneer ondernemingen waarin Bpf HiBiN belegt direct verbonden zijn met de negatieve impact, verlangt Bpf HiBiN dat zij hun invloed aanwenden om herstel en/of verhaal voor benadeelden mogelijk te maken.

De invulling van het engagement- en stembeleid van onze vermogensbeheerders is toegevoegd in bijlage 8.

Northern Trust – de vermogensbeheerder van de portefeuille aandelen opkomende en ontwikkelde markten.

De belangrijkste instrumenten in de escalatiestrategie van Northern Trust zijn:

- voting-instrument: tegenstemmen;
- samenwerken met andere grote investeerders.

Stap 4 en stap 5: Verantwoording: monitor de toepassing en resultaten en wees transparant over de aanpak;

Bpf HiBiN monitort de voortgang van alle stappen van het due-diligence proces van het beleid via de rapportages van de vermogensbeheerders. De rapportages worden besproken met de vermogensbeheerders. Waar nodig stuurt het Bpf HiBiN bij.

Jaarlijks legt Bpf HiBiN hierover aan de deelnemers en andere belanghebbenden verantwoording af via een rapportage op de website en in het jaarverslag.

10. *Bijlage uitgangspunten voting- en engagementbeleid*

Bpf HiBIN sluit zich aan bij de uitgangspunten van het engagement- en voting beleid van Northern Trust en Aberdeen. Naast de uitgangspunten van de vermogensbeheerders t.a.v. het engagement- en voting beleid, hanteert het OESO richtsnoer de volgende uitgangspunten voor het voting- en engagementbeleid:

- Engagement op basis van negatieve impact bevat voor het fonds vier doelstellingen:
 - de negatieve impact moet worden beëindigd;
 - de onderneming moet zorgen voor herstel en/of verhaal voor benadeelden;
 - de onderneming moet voldoende maatregelen nemen om toekomstige incidenten te voorkomen;
 - de onderneming moet transparant zijn over de genomen maatregelen.
- Wij maken tijdsgebonden afspraken met bedrijven en monitoren de voortgang;
- Indien nodig betrekken wij daarbij stakeholders, inclusief benadeelden;
- Daarbij richten wij ons in het bijzonder op ESG-onderwerpen die:
 - financieel materieel zijn;
 - de meest ernstige negatieve impact voor samenleving en milieu veroorzaken;
 - voor onze deelnemers van belang zijn.
- Wij beoordelen een engagementtraject als succesvol als alle tijdgebonden doelen bereikt zijn;
- Wanneer ondernemingen niet binnen de vooraf gestelde termijn naar tevredenheid reageren op onze engagementinspanningen kunnen wij op de volgende manieren escaleren:
 - samenwerking met andere beleggers aangaan/intensiveren om de dialoog meer kracht bij te zetten;
 - stemmen, bijvoorbeeld:
 - tegen de benoeming van relevante bestuurders;
 - tegen het beloningsvoorstel van relevante bestuurders;
 - op aandeelhoudersvoorstellen
 - samenwerking met andere stakeholders (bijvoorbeeld marktpartijen, vakbonden of maatschappelijke organisaties) aangaan/intensiveren om de dialoog meer kracht bij te zetten;
 - publieke uitingen om de dialoog meer kracht bij te zetten;
 - aandeelhoudersvoorstellen in lijn met de doelen van het engagementtraject (mede-)indienen;
 - juridische procedures opstarten in lijn met de doelen van het engagementtraject.
- Wij leggen jaarlijks in ons jaarverslag verantwoord beleggen verantwoording af over de engagementtrajecten die we in het jaar daarvoor gevoerd hebben. Voor zover dat geen afbreuk doet aan de effectiviteit van (lopende) engagementtrajecten rapporteren wij over de voortgang en resultaten van engagementtrajecten.

11. Bijlage samenvatting thema's Bpf HiBiN

Voor een volledige uitwerking van de thema's, verwijst Bpf HiBiN naar de informatie zoals de Pensioenfederatie deze voor de thema's beschikbaar heeft gesteld. Het fonds sluit zich aan bij de gangbare standaarden voor deze thema's. In de uitvoering kan een vermogensbeheerder gemotiveerd en in overleg met Bpf HiBiN kiezen voor een andere standaard.

Klimaat en duurzame energie

Klimaatverandering is een van de grootste mondiale problemen en wordt veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO₂) en ontbossing. De belangrijkste (inter)nationale doelstellingen liggen vast in:

- het Parijsakkoord (2015);
- de EU Green Deal (2019);
- het Nederlandse Klimaatakkoord (2019).

Eenzijds wordt van pensioenfondsen verwacht dat de CO₂ intensiteit van de beleggingsportefeuille stapsgewijs wordt teruggeschroefd. Anderzijds kan met impact beleggen de energietransitie worden ondersteund. Daarnaast bestaan er verschillende mogelijkheden voor samenwerking met andere beleggers om een effectieve engagement en/of uitsluiting te realiseren.

Een veel gebruikte maatstaf voor de monitoring van de CO₂ uitstoot is koolstofintensiteit. Dit is de geproduceerde CO₂ (en equivalente broeikasgassen) uitstoot gedeeld door de behaalde winst. De koolstofintensiteit is uit te splitsen naar activiteit. Het realiseren van een reductie van de CO₂ uitstoot kan door het uitsluiten of onderwegen van een bedrijf met een hoge koolstofintensiteit en door engagement met een bedrijf. Kenmerkend is dat koolstofintensiteit behoorlijk geconcentreerd is.

De belangrijkste sectoren in de klimaatverandering zijn (zowel een positieve als negatieve rol):

- mijnbouw (steen- en bruinkolen, olie, gas);
- energie opwekking en opslag;
- nutsvoorzieningen (energie distributie);
- transport en Mobiliteit;
- vastgoed en infrastructuur;
- landbouw en veeteelt.

Gezondheid en welzijn

Vanuit de Sustainable Development Goals (SDG's) wordt gesteld dat gezondheid essentieel is voor duurzame ontwikkeling. Belangrijke onderwerpen zijn kindersterfte, moedersterfte en verschillende wereldwijde ziekten als HIV/aids, tuberculose, malaria en andere tropische ziekten. Hiervoor is onderzoek nodig naar vaccins en medicijnen. In de doelstelling staat ook het voorkomen en behandelen van drugsverslavingen en alcoholmisbruik en het toegankelijk zijn van seksuele en reproductieve gezondheidszorg.

Daarnaast is toegang tot medicijnen onderdeel van het mensenrecht "Recht op gezondheid". Hier spelen farmaceutische bedrijven met hun monopoliepositie een grote rol in. De prijs van medicijnen, investeren, verlengen van patentrechten en belastingontwijking zijn in deze sector belangrijke thema's.

Gezondheid en welzijn is evenals andere SDG's kwalitatief van aard en kan niet direct 1 op 1 gerelateerd worden aan de verschillende ondernemingen binnen portefeuilles. Vooralsnog zijn engagement en insluiting de beste instrumenten voor dit thema.

De producten vanuit de tabaksindustrie zijn schadelijk voor de gezondheid. Via de instrumentenengagement en uitsluiting kan invulling worden gegeven aan dit thema.

Clustermunitie

Er geldt een wettelijk investeringsverbod voor ondernemingen die clustermunitie, of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Een in Nederland gevestigde financiële onderneming moet adequate maatregelen treffen om te voorkomen dat ze: transacties (laat) uitvoeren in, leningen verstrekt

aan of niet-vrij verhandelbare deelnemingen neemt in deze bedrijven. Het meest passende instrument voor dit thema is uitsluiten.

Bijdragen aan afschaffing kinderarbeid

Kinderrechten kunnen worden uitgesplitst naar:

- kinderarbeid;
- recht op onderwijs.

De thema's arbeid en kinderrechten liggen dicht bij elkaar. Zo is vakbondsvrijheid (in veel landen zijn vakbonden verboden) nodig om kinderarbeid, discriminatie en dwangarbeid te bestrijden en leidt onderbetaling vaak tot kinderarbeid.

Kinderrechten zijn vastgelegd in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind uit 1989. Het zijn internationaal erkende basisrechten. Kinderen zijn een kwetsbare groep en diverse andere thema's (naast arbeid) zoals klimaatverandering, wapens, toegang tot medicijnen en blootstelling aan gevaarlijke stoffen kunnen juist een grote impact hebben op kinderen.

Voor verschillende sectoren en landen is de impact op kinderrechten voor kinderarbeid wel vaak het grootst. Dit betreft met name de sectoren textiel, landbouw, mijnbouw en elektronica en dienstenverkeer.

Een effectieve afschaffing van kinderarbeid is onderdeel van de basisprincipes van internationale verdragen. Het blijft echt een moeilijk onderwerp. Het op een plek beëindigen van kinderarbeid, mag er niet toe leiden dat kinderen gedwongen worden om op een andere wijze weer aan inkomsten te komen. Dit moet dan ook altijd in combinatie met kinderrechten, waaronder het recht op onderwijs worden gezien.

Vanuit de basisprincipes is dit onderwerp vaak onderdeel van het engagement- en votingbeleid en worden ondernemingen die de basisprincipes in grove mate schenden uitgesloten.